

Czwartek, 12 maja 2016 r.

P8_TA(2016)0219

Gambia**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 maja 2016 r. w sprawie Gambii (2016/2693(RSP))**

(2018/C 076/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Gambii,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie priorytetów UE w Radzie Praw Człowieka ONZ w 2015 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając liczne pytania parlamentarne dotyczące sytuacji w Gambii,
 - uwzględniając oświadczenie Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) z dnia 17 kwietnia 2016 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Gambii,
 - uwzględniając liczne oświadczenia delegatury Unii w Gambii,
 - uwzględniając rezolucję Komisji Unii Afrykańskiej z dnia 28 lutego 2015 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Republice Gambii,
 - uwzględniając oświadczenie złożone przez sekretarza generalnego ONZ Bana Ki-Muna w dniu 17 kwietnia 2016 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Rady Praw Człowieka ONZ sporządzone przez specjalnego sprawozdawcę ds. tortur i innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania z dnia 2 marca 2015 r. pt. „Addendum: Mission to The Gambia” [Addendum: Misja w Gambii],
 - uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. pozasądowych, doraźnych i arbitralnych egzekucji w sprawie Gambii z dnia 11 maja 2015 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie grupy roboczej ONZ ds. powszechnego okresowego przeglądu dotyczące Gambii z dnia 24 grudnia 2014 r.,
 - uwzględniając umowę o partnerstwie z Kotonu podpisaną w czerwcu 2000 r.,
 - uwzględniając konstytucję Gambii,
 - uwzględniając Afrykańską kartę na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów,
 - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
 - uwzględniając deklarację ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form nietolerancji i dyskryminacji ze względu na wyznanie lub przekonania z 1981 r.,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Jahja Džameh przejął władzę w Gambii w wyniku przewrotu wojskowego w 1994 r.; mając na uwadze, że w 1996 r. został wybrany prezydentem i od tamtego momentu wybierano go trzykrotnie w budzących wątpliwości okolicznościach;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0079.

Czwartek, 12 maja 2016 r.

- B. mając na uwadze, że wybory prezydenckie zaplanowano na 1 grudnia 2016 r., a wybory parlamentarne na 6 kwietnia 2017 r.; mając na uwadze, że wybory prezydenckie w 2011 r. spotkały się z krytyką Wspólnoty Gospodarczej Państw Afryki Zachodniej (ECOWAS), z powodu braku prawomocności i towarzyszących im represji i zastraszania partii opozycyjnych oraz ich zwolenników;
- C. mając na uwadze, że pokojowa demonstracja w dniu 14 kwietnia 2016 r. w Serekundzie, przedmieściu stołecznej Bandżuli, której uczestnicy apelowali o reformę ordynacji wyborczej, spowodowała gwałtowną reakcję gambijskich sił porządkowych i arbitralne aresztowania demonstrantów, w tym kilku członków Zjednoczonej Partii Demokratycznej (z ang. UDP – United Democratic Party); mając na uwadze, że przywódca opozycji i członek UDP Solo Sandeng zmarł w areszcie w podejrzanych okolicznościach na krótko po zatrzymaniu;
- D. mając na uwadze, że członkowie UDP zgromadzili się ponownie w dniu 16 kwietnia 2016 r., aby zażądać sprawiedliwego wyroku w sprawie śmierci S. Sandenga i uwolnienia pozostałych członków partii; mając na uwadze, że policja użyła gazu łzawiącego przeciw demonstrantom i aresztowała wiele osób;
- E. mając na uwadze, że inny przywódca opozycji Usanu Darboe i inni wysocy rangą członkowie partii zostali zatrzymani i przebywają w areszcie, gdzie według doniesień odnieśli liczne rany;
- F. mając na uwadze, że dyrektorowi zarządzającemu niezależnej stacji radiowej Teranga FM Aladziemiu Abdouliemu Cesajowi, którego aresztowała krajowa agencja wywiadowcza w dniu 2 lipca 2015 r., trzykrotnie odmówiono zwolnienia z aresztu za kaucją mimo złego stanu zdrowia;
- G. mając na uwadze, że w marcu 2016 r. Grupa Robocza ONZ ds. Arbitralnych Zatrzymań opublikowała przyjętą na jej ostatnim posiedzeniu w grudniu 2015 r. opinię, gdzie podkreślono, że A. A. Cesaja bezpodstawnie aresztowano i wezwano Gambię do uwolnienia go i wycofania wszystkich postawionych mu zarzutów;
- H. mając na uwadze, że obrońcy praw człowieka i dziennikarze padają w Gambii ofiarami nadużyć i represyjnych przepisów oraz są stale narażeni na szykany i zastraszani, grozi im areszt i więzienie, a także wymuszone zaginięcie lub wygnanie z kraju;
- I. mając na uwadze, że tortury i inne formy brutalnego traktowania są regularnie stosowane w Gambii; mając na uwadze, że pojawiają się doniesienia o systematycznych i brutalnych torturach i innych formach złego traktowania w celu wymuszenia „przysięgnięcia się do winy”, które następnie jest wykorzystywane w sądzie, o czym zaświadcza sprawozdanie sporządzone przez specjalnego sprawozdawcę ONZ ds. tortur i innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania po wizycie w Gambii w 2014 r.;
- J. mając na uwadze, że krajowa agencja wywiadowcza i policja dokonują arbitralnych aresztowań, jak w przypadku byłego wiceministra rolnictwa Usmana Dżameha i badaczy islamu Szejka Omara Colleya, imama Usmana Sawanehy i imama Czernego Gassama, a pojedyncze osoby są często przetrzymywane, mimo że nie postawiono im zarzutów i areszt trwa dłużej niż przewidziane prawem 72 godziny, po upływie których podejrzany powinien stanąć przed sądem, co stanowi naruszenie konstytucji;
- K. mając na uwadze, że obowiązujące w Gambii ustawodawstwo przeciw homoseksualizmowi przewiduje długie kary więzienia i wysokie grzywny za tzw. kwalifikowany homoseksualizm; mając na uwadze, że osoby LGBTI często padają ofiarami ataków, gróźb ze strony sił porządkowych lub są przez nie arbitralnie aresztowane, a niektóre z nich zostały zmuszone do opuszczenia kraju ze względu na własne bezpieczeństwo;
- L. mając na uwadze, że Gambia jest jednym z piętnastu najbiedniejszych krajów na świecie, w którym prawie jedna czwarta ludności cierpi z powodu chronicznego niedoboru żywności; mając na uwadze, że Gambia jest w znacznym stopniu uzależniona od pomocy międzynarodowej; mając na uwadze, że od 2015 r. o azyl w UE ubiegało się 14 475 Gambijczyków;
- M. mając na uwadze, że sytuacja w Gambii w zakresie praw człowieka, demokracji i rządów prawa budzi poważne obawy; mając na uwadze, że UE od końca 2009 r. z niewielkim skutkiem próbuje rozwiązać te problemy, podejmując dialog zgodnie z art. 8 umowy z Kotonu;

Czwartek, 12 maja 2016 r.

- N. mając na uwadze, że z powodu zaniepokojenia sytuacją w zakresie praw człowieka UE drastycznie ograniczyła pomoc dla Gambii, mimo to pozostaje największym darczyńcą tego kraju, ponieważ przeznaczyła na krajowy program orientacyjny w latach 2015–2016 kwotę 33 mln EUR; mając na uwadze, że w związku ze zmniejszeniem pomocy prezydent Džameh w czerwcu 2015 r. nagle wydalilił Chargé d'Affaires UE w Gambii Agnes Guillard;
- O. mając na uwadze, że krajowy program orientacyjny dla Gambii na lata 2015–2016 przewiduje inwestycje w rolnictwo i bezpieczeństwo żywnościowe, a także w sektor transportu, natomiast nie przewidziano żadnych funduszy na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, rządy demokratyczne lub wspieranie praw człowieka i praworządności;
- P. mając na uwadze, że Gambia jest członkiem ECOWAS; mając na uwadze, że w lipcu 2014 r. podpisano umowę o partnerstwie gospodarczym pomiędzy UE a ECOWAS, która zostanie ratyfikowana w 2016 r.; mając na uwadze, że umowy o partnerstwie gospodarczym umocnią nie tylko sprawiedliwy handel, ale również prawa człowieka i realizację celów zrównoważonego rozwoju;
- Q. mając na uwadze, że Gambia jest członkiem Unii Afrykańskiej, stroną Afrykańskiej karty praw człowieka i ludów oraz sygnatariuszem Afrykańskiej karty na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów;
- R. mając na uwadze, że akt zmieniający ordynację wyborczą z 2015 r. eliminuje partie opozycyjne, sprawiając, że Gambia jest jednym z najdroższych krajów pod względem ubiegania się o urząd publiczny oraz ograniczając prawa obywateli w tym procesie;
1. wyraża głębokie zaniepokojenie drastycznym spadkiem poziomu bezpieczeństwa i pogarszającą się sytuacją w dziedzinie praw człowieka w Gambii i ubolewa nad atakami na pokojowych demonstrantów, które miały miejsce w dniach 14 i 16 kwietnia 2016 r.;
 2. domaga się natychmiastowego uwolnienia wszystkich demonstrantów zatrzymanych w związku z protestami w dniach 14 i 16 kwietnia 2016 r.; domaga się, by rząd Republiki Gambii zapewnił rzetelny proces sądowy wszystkim podejrzanym zatrzymanym pod zarzutem uczestnictwa w próbie niezgodnej z konstytucją zmiany rządu; wzywa władze Gambii do zagwarantowania nietykalności fizycznej i psychicznej tych podejrzanych w każdych okolicznościach oraz do niezwłocznego zapewnienia opieki medycznej wszystkim rannym; wyraża zaniepokojenie doniesieniami o torturach oraz brutalnym traktowaniu pozostałych więźniów;
 3. wzywa władze Gambii do przeprowadzenia szybkiego i niezależnego dochodzenia w sprawie tych wydarzeń, wyraża w szczególności poważne zaniepokojenie w związku z doniesieniami o śmierci uwięzionego działacza opozycji Solo Sandenga;
 4. z całą mocą potępia wymuszone zaginięcia, arbitralne zatrzymania, tortury oraz inne akty naruszające prawa człowieka kierowane wobec dysydentów, w tym dziennikarzy, obrońców praw człowieka, przeciwników politycznych i krytyków, a także osób LGBT pod rządami prezydenta Jahji Džameha; domaga się, by wszyscy więźniowie przetrzymywani w odosobnieniu zostali postawieni przed sądem lub uwolnieni;
 5. wzywa UE i Unię Afrykańską do współpracy z Gambią w zakresie zapobiegania torturom, zapewnienia niezależnego dostępu do więźniów i reformy ogółu przepisów prawnych ograniczających prawo do wolności słowa, zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń, w tym takich przestępstw jak podburzanie, zniesławienie oraz rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji w kodeksie karnym, jak również do zmiany ustawy w sprawie informacji i komunikacji z 2013 r., która wprowadziła cenzurę wypowiedzi w internecie;
 6. wzywa Gambię do ratyfikowania Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania;
 7. wzywa rząd Gambii do zbadania dowodów łamania praw człowieka przez gambijskie służby wywiadowcze, do opracowania przepisów gwarantujących obywatelom równe prawa, w tym zajmujące się kwestiami nierówności, a także do kontynuowania planów stworzenia krajowej komisji praw człowieka, zgodnie z zasadami paryskimi dotyczącymi instytucji ds. praw człowieka, jak również do zbadania zarzutów łamania praw człowieka i monitorowania tej dziedziny;

Czwartek, 12 maja 2016 r.

8. nalega, by rząd Gambii oraz gambijskie władze regionalne podjęły wszelkie niezbędne działania na rzecz zlikwidowania dyskryminacji osób LGBTI, zaprzestania ataków wobec tych osób oraz kryminalizowania ich, a także zagwarantowały im prawo do wolności słowa oraz uchyliły przepisy gambijskiego kodeksu karnego kryminalizujące osoby LGBTI;
9. wzywa władze gambijskie do zapobiegania wszelkiej dyskryminacji ze względu na wyznanie, a także do zachęcania do pokojowego i otwartego dialogu pomiędzy wszystkimi społecznościami religijnymi oraz do sprzyjania takiemu dialogowi;
10. wzywa ECOWAS oraz Unię Afrykańską, by w większym stopniu zajmowały się kwestią stałego łamania praw człowieka przez reżim gambijski; przypomina, że bezpieczeństwo i stabilizacja to ogromne wyzwania dla regionu Afryki Zachodniej i wskazuje, że Unia Afrykańska i ECOWAS powinny uważnie obserwować sytuację w Gambii i utrzymywać stały dialog polityczny z władzami tego kraju na temat wzmocnienia demokracji i rządów prawa;
11. nalega, by rząd Republiki Gambii ratyfikował Afrykańską kartę na rzecz demokracji, wyborów i dobrych rządów przed wyborami prezydenckimi zaplanowanymi na grudzień 2016 r.;
12. wzywa rząd Gambii do zaangażowania się w rzeczywisty dialog ze wszystkimi partiami opozycyjnymi na temat reform legislacyjnych i politycznych, które zapewnią wolne i sprawiedliwe wybory oraz poszanowanie wolności zrzeszania się i zgromadzeń, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami tego kraju; przypomina, że pełen udział opozycji i niezależnego społeczeństwa obywatelskiego w niezależnych i wolnych wyborach krajowych to ważny czynnik powodzenia tych wyborów;
13. zachęca społeczność międzynarodową, w tym lokalne organizacje praw człowieka oraz organizacje pozarządowe, jak również delegaturę Unii w Gambii oraz inne odnośne instytucje międzynarodowe, aby uważnie nadzorowały procedurę wyborczą, szczególnie pod kątem zagwarantowania publicznego przestrzegania wolności zrzeszania się i zgromadzeń;
14. wzywa rząd Gambii do podjęcia wszelkich niezbędnych działań na rzecz zagwarantowania pełnego poszanowania wolności słowa i prasy we wszelkich okolicznościach; wzywa w związku z tym do reformy przepisów ustawy w sprawie informacji i komunikacji, aby dostosować ustawodawstwo krajowe do norm międzynarodowych;
15. wyraża zaniepokojenie, że krajowy program orientacyjny dla Gambii na lata 2015–2016 nie przewiduje jakiegokolwiek wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego lub rządów demokratycznych, propagowania praworządności oraz ochrony praw człowieka lub finansowania działań w tym względzie; wzywa Komisję do zagwarantowania, by rządy demokratyczne, praworządność i ochrona praw człowieka były sektorami, które będą znajdować się w centrum uwagi wszystkich porozumień w sprawie współpracy na rzecz rozwoju zawieranych w przyszłości pomiędzy UE a Gambią;
16. wzywa delegaturę Unii w Gambii, aby wykorzystwała wszelkie narzędzia, jakimi dysponuje, w tym Europejski Instrument na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka, na rzecz aktywnego monitorowania warunków panujących w więzieniach w Gambii, a także aby uczestniczyła w dochodzeniach w sprawie stłumienia przez rząd protestów w dniach 14 i 16 kwietnia 2016 r. i monitorowała przebieg tych dochodzeń oraz skontrolowała sposób traktowania zatrzymanych manifestantów, wzywa również, aby nasiliła ona działania na rzecz współpracy z członkami opozycji politycznej, przywódcami studentów, dziennikarzami, obrońcami praw człowieka, przedstawicielami związków zawodowych oraz przywódcami społeczności LGBTI;
17. nalega, by UE oraz jej państwa członkowskie przeprowadziły konsultacje publiczne na mocy art. 96 umowy z Kotonu oraz rozważyły zamrożenie ogółu pomocy udzielanej rządowi Gambii poza pomocą humanitarną oraz wprowadzenie zakazu podróży oraz innych sankcji wobec urzędników odpowiedzialnych na poważne naruszenia praw człowieka;
18. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji/wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Unii Afrykańskiej, rządowi państw członkowskich Wspólnoty Gospodarczej Państw Afryki Zachodniej, rządowi i parlamentowi Gambii, sekretarzowi generalnemu ONZ, Radzie Praw Człowieka ONZ i Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP-UE.